

Pod povrhom

to vrie. Veta plná sily a zároveň aj klišé. Všetci to predsa dobre vedia, lebo sa na tom zúčastňujú ako turisti na dobrovoľnom zájazde.

Nájsť dnes spokojného človeka je zázrak. Nestretnete nikoho spokojného so svojím platom (nikomu nestačí), pomermi na pracovisku (povyšujú len blbcov a riteľov), človeka odpočínajúceho (uraj pracujeme v nedeľu najviac z celej EÚ), nikoho spokojného

so svojimi deťmi (neučia sa, nič nečítajú a nič nevedia, nepomáhajú a tie staršie sa zase nestarajú o rodičov seniorov), nikoho spokojného za volantom (cesty sú plné kráterov a idiotov).

Všetci frflú na politiku, vládu a aj opozíciu bez rozdielu, všetci frflú na svojich primátorov a starostov (za prachy čo berú a čo za ne robia), všetci majú v zuboch ekonomickú krízu, finančných žralokov, ktorí ju zavinipli, podnikateľov, neplatičov daní a podvodníkov s DPH. Nikomu sa nepáči náš futbal, hokej iba občas (keď vyhrávame). A médiá? Tiež nie je nikto s nimi spokojný a predsa si ľudia kupujú noviny (už ich nie je toľko čo bývalo), sadajú si k večerným TV správam (pretrpia aj reklamný break). Prečo? Vysvetlenie, že sa chcú presvedčiť, že niektorí sú na tom ešte horšie ako oni, mi pripadá trochu scestné. Viac sa mi páči názor, že stále je v nás niečo, čo nás spája, že nie sme izolovaní jedinci, a že máme potrebu vedieť o tých druhých.

Teší ma, že poslaním nás novinárov je sprostredkovať informácie, a tak prispievať k formovaniu ľudskej spoločnosti. Nepochybne k tomu patria informácie aj o vraždách, lúpežiach, týraní bezbranných, ako aj informácie o gigantických tekviaciach, pobláznených zuieratkách, v lete neroztopených snehuliakoch a nablýskanom okrese celebritnom pozlátku. A pod povrhom to zatiaľ vrie.

V meste nám začínajú žiť gorily, tajných si nájdete na facebooku (aj s fotkami z výletu do Afriky), právne zastupovanie štátu je drahšie ako predmet sporu, nezamestnanosť atakuje výšiny augustového teplomeru, justícií nedôveruje absolútna väčšina, aféra strieda aféru. A my novinári a vlastne spoločnosť – čo na to? Nič alebo skoro nič. Namiesto smotany ponúkame smotánku.

Tamara Valková
poverená vedením SSN

PREČÍTAJTE SI...

Zasadalo P SSN s. 2

Diskutujeme o programe SSN s. 4, 5, 7

Klub firemných a regionálnych médií pozýva s. 8

Ohrozujú súdy slobodu médií?

Pod týmto titulom usporiadala Nadácia pre otvorenú spoločnosť 30. mája ďalšiu diskusiu o vzťahu justície a médií (v minulom čísle sme priniesli správu o tej, ktorú organizoval syndikát). Hlavnými diskutujúcimi bola verejná ochrankyňa práv Jana Dubovcová, investigatívny novinár Tom Nicholson a právnik Tomáš Kamenec, ktorý vypracoval k tejto téme právnu analýzu vybraných faktorov v SR.

Hoci boli pozvaní, nepišli žiadni zástupcovia ministerstva spravodlivosti či kultúry, ani parlamentného výboru či Ústavu štátu a práva SAV, konštatovala na úvod riaditeľka Aliancie Fair-play Zuzana Wienk, ktorá diskusiu moderovala.

Spory s médiami poukazujú na problém hodnôt a vnímania toho, čo si predstavitelia justície predstavujú pod pojmom demokratický štát, povedal T. Kamenec. Aj ak by sa to z medializovaných rozhodnutí tak ukazovalo, nemožno generalizovať. Viacero verdiktov proti médiám bolo odvolacími súdmi či verdiktom ústavného súdu zrušených, je však neúnosné, aby na uplatnenie práva bolo treba vynaložiť toľko úsilia a najmä času.

Desať rokov trvalo slovenským súdom, kým sa začali v posudzovaní slobody prejavu približovať k chápaniu európskej judikatúry. Sudcovia svojimi rozhodnutiami ovplyvňujú myslenie spoločnosti: ak budú rozhodovať reštriktívne, bude to spoločnosť limitovať, povedala verejná ochrankyňa práv J. Dubovcová. Pripomenula tiež, že slovenské súdy konštatujú, že bola zasiahnutá nezávislosť súdov: to zo strany fyzických osôb nie je možné – to môže len parlament či vláda – v tomto zmysle sú takéto rozhodnutia nesprávne.

Mediálna komunita na Slovensku sa podľa T. Nicholsona bojí. A to je nebezpečná situácia. Na Slovensku platí nadovšetko princíp moci, štát rozhoduje o všetkom. Novinár často, aby neurobil chybu, hoci malú, za ktorú by pykal, kauzu neotvorí, a tým trpí najmä investigatívna žurnalistika. Na to reagovala J. Dubovcová poukazom na to, že vo verejnom záujme môže podľa názoru

európskeho súdu novinár používať určitú mieru preháňania a provokácie.

Z. Wienk upozornila aj na priznávanie enormných náhrad pri zásahu do osobnostných práv: podľa Európskeho súdu pre ľudské práva by suma nemala prekročiť výšku, aká sa priznáva pri ujme na zdraví – no na Slovensku je to ináč.

Ako uvádza T. Kamenec vo svojej právnej analýze k tejto téme, „bez zjavného a rozumného dôvodu vzniká na Slovensku už takmer „ustálená“ prax, že verejne činným osobám v konaniach na ochranu osobnosti sa priznáva náhrada nemajetkovej ujmy nie v tisícoch, ale v desaťtisícoch eur.

Tento trend, iniciovaný pôvodne žalobcami požadovaním „okružlej sumy“ bol súdmi akceptovaný ako norma, pričom väčšina odôvodnení priznania náhrady nemajetkovej ujmy v desaťtisícoch eur je s ohľadom na garancie spravodlivého procesu neutržateľných“. Priznávanie extrémnych náhrad nemajetkovej ujmy je pre slobodné médiá existenčnou hrozbou a odradzuje ich od diskusie o otázkach verejného záujmu.

Podľa vyjadrenia Ústavného súdu SR súdy a sudcovia musia zniesť kritiku, lebo je dovolená, pripomenula verejná ochrankyňa práv Jana Dubovcová.

Milan Černák

Noviny regiónov a firiem

Okrem tzv. ústrednej tlače existujú na Slovensku aj stovky printových médií v regiónoch, mestách, obciach a podnikoch s tisíckami čitateľov. Rozhodli sme sa preto v stálej rubrike pravidelne informovať aspoň o niektorých z nich.

Podnikové noviny **PODBREZOVAN** boli založené v decembri 1930. Sú najstaršími podnikovými novinami, ktoré vychádzajú nepretržite do dnešných dní. Vydavateľom je akciová spoločnosť Železiarne Podbrezová. Rozširujú sa v regióne Horehronie a v spoločnostiach ŽP GROUP na Slovensku, v Čechách, v Poľsku v Španielsku a Taliansku. Dvojtyždenník *Podbrezovan* vychádza na 8 stranách, vo formáte 330 × 228 cm, s jednou doplnkovou farbou. Ponúkajú aj možnosť inzercie.

Šéfredaktorkou novín je Mgr. Oľga Kleinová. Kontakt: noviny@zelpo.sk, 048/645 2711, 645 214. Nechýbajú ani na webe: www.zelpo.sk

Spravodajský týždenník *Pokrok* má už 40 rokov. Vydáva ho Vydavateľstvo NOVAPRESS a rozširuje sa v okrese Veľký Krtíš. Noviny vo formáte A4 vychádzajú na 24 až 28 stranách. Pravidlom je plnofarebná obálka a čierobiele vnútro novín. Inzerenti môžu využiť aj farebné strany.

Šéfredaktorka: Mgr. Ružena Hornáčková (0902 302102), zástupkyňa Bc. Jana Kameniská (0910989479) www.pokrok.vkinfo.sk

Týždenník *TEMPO* má za sebou minulosť druhých najstarších podnikových novín na Slovensku, ktoré vychádzali v Závodoch 29. augusta vyrábajúcich známu značku obuvi. Vychádzajú už 74. rok, teraz už ako regionálne noviny, a sú rozširované v okresoch Partizánske a Bánovce nad Bebravou. Vydavateľom je Vydavateľstvo Tempo, s. r. o., Partizánske.

Noviny sú plnofarebné, vo formáte A3, 12 až 16 stránok. Poskytujú priestor pre obchádzku i podnikateľskú inzerciu.

Kontakt: 038/7494261, tempo@noviny.sk, www.novinytempo.sk

KFaRM

Zasadalo Predstavenstvo SSN

Po týždennom odklade sa 21. mája 2013 zišlo predstavenstvo v uznášaniashopnom zložení (prítomných bolo deväť členov).

V úvode privítala predsedajúca Tamara Valková novú členku P SSN Oľgu Janíkovú. Nastupuje ako náhradníčka zvolená snemom namiesto B. Lauckej-Vítovej, ktorá sa písomne vzdala funkcie z rodinných dôvodov.

Pri kontrole uznesení informoval Z. Cho, že splnenie posledných úloh projektu Media-region, dokončenie zvyšných filmov, sa usku-toční do konca mesiaca máj.

Program zasadnutia mal dve ťažiská: prvým bola informácia o aktuálnej ekonomickej situácii a nová verzia rozpočtu na rok 2013. Diskutujúci upozornili na nedostatočnú úroveň jej prepracovania, niektoré nezrovnalosti a nesplnenie uznesenia o doplnení prílohou Hospodárenie Sociálneho fondu SSN. Prítomní napokon súhlasili, že po zapracovaní konkrétnych pripomienok bude v záujme efektívneho postupu rozpočet schvaľovaný **všetkými členmi P SSN** per rollam do 31. mája. Uznesením bolo T. Valkovej uložené urgovať na ministerstve poľnohospodárstva druhú splátku Mediaregionu.

Druhým ťažiskom programu bolo kontro-verzné rozhodnutie 22. zasadnutia predstavenstva o novom termíne snemu syndikátu (viď Fórum č. 5 s. 2). V emotívne podfarbenej

diskusii každá „strana sporu“ odôvodňovala svoj návrh argumentmi, ktoré už odzneli aj na predchádzajúcom zasadnutí. V snahe o legislatívne čisté riešenie problému navrhla Klára Grosmanová zrušiť novým uznesením uznesenie č. 165 (o konaní snemu 9. novembra 2013), čo predstavenstvo neschválilo najtesnejším pomerom hlasov (4 za, 5 proti, nikto sa nezdržal hlasovania). Pôvodné uznesenie o termíne snemu definitívne platí.

Predstavenstvo schválilo členov komisií na prípravu snemu:

- programová komisia: Katarína Čizmáriková, Michal Frank, Klára Grosmanová, Peter Hanák, Svetlana Hlaváčková, Zdeno Cho, Peter Kubínyi, Július Lőrincz, Daniel Modrovský, Monika Nemčeková

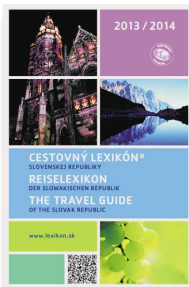
- komisia pre stanovy: Jozef Bielik, Mikuláš Bugár, Katarína Čizmáriková, Vladimír Ješko, Peter Kerlik, Zuzana Krútká, Tibor Michal, Ivica Ondrejičková

- komisia pre organizačnú prípravu snemu: Milan Černák, Oľga Janíková, Peter Kerlik, Peter Kubínyi.

V závere rokovania informovala T. Valková o úspešných akciách, ktoré realizoval syndikát ku Dňu slobody tlače a Katarína Čizmáriková o pripravovanom prázdninovom det-skom tábore v Košiciach.

Milan Černák

(na zasadnutí P SSN som sa zúčastnil ako člen kontrolnej rady)

Sprievodca našou minulosťou i prítomnosťou

Na pôde Slovenského syndikátu novinárov a v gescii Slovenského klubu FIJET sa uskutočnila prezentácia úspešného edičného projektu – publikácie *Cestovný lexikón Slovenskej republiky*. Autorom ná-ročného projektu i zostavovateľom publikácie, vychádzajúcej už v 15. vydaní, je podpredseda Klubu FIJET Peter Kolník a jedným zo spoluautorov predseda klubu Peter Krútky, ktorý lexikón spolu s autorom aj pokrstil.

Publikácia, ktorú vydal ASTOR Slovakia Welcome Service je pozoruhodným encyklo-pedickým dielom, ktoré zaujme domáceho priaznivca prírody a kultúrnych pamiatok Slovenska rovnako ako zahraničného návštevníka, ktorý sa rozhodne pre kratší či dlhší pobyt v našej krajine. Pre zahraničného novinára je studnicou poznatkov o našej krajine i praktickým sprievodcom po mestách, horách i dolinách Slovenska. Texty sú popri slovenčine aj v nemčine a angličtine, čo umožňuje operatívne využitie tejto príručky.

Doterajšie vydania veľmi pozitívne hodnotili cestovatelia, čo zavítali do našich končín, študenti odboru cestovný ruch, obchodní cestujúci, podnikatelia, investori, diplomati i novinári. Aj aktuálne pätnáste vydanie bude iste prijaté s porozumením a záujmom aj so svojím samostatným doplnkom, ktorým je Autoatlas Slovenskej republiky.

Lexikón prináša cenné informácie o jednotlivých organizáciách, ktoré sa podieľajú na rozvoji cestovného ruchu i na uschovávaní a propagovaní národného kultúrneho dedičstva a následne je problematika spracovaná formou prezentácie jednotlivých krajov a významných miest, ktoré sa v nich nachádzajú. Zachytené sú aj inštitúcie, venujúce sa kultúre a cestovnému ruchu, ale aj významné osobnosti, ktoré v danom regióne pôsobili. Výbornou informačnou pomôckou je aj kalendárium kľúčových podujatí roka 2013, tiež podľa krajov.

Miroslav Janek

voľný novinár a publicista

Smutné výročie rozhlasovej budovy v Prešove

... a smutný výsledok. Tak by sa dalo charakterizovať, čo sa udialo pred desiatimi rokmi a toho súčasný dôsledok. Mám na mysli rozhodnutie vtedajšieho ústredného riaditeľa Slovenského rozhlasu (SRo) Jaroslava Rezníka prestať využívať pre potreby vysielania účelovú budovu rozhlasu v Prešove. Jednoducho vyradiť z činnosti objekt postavený presne na ten účel a odovzdaný do užívania v r. 1986. V budove sídlila Hlavná redakcia národnostného vysielania (HR NEV) SRo v Prešove, ktorá v roku 2003 pripravovala relácie v šiestich jazykoch národnostných menšín. A táto redakcia bola po svojom presune do Košíc zrušená. Práve obavy z toho, že vývoj pôjde presne takým smerom, viedli k tomu, že sa proti kroku Rezníkovho vedenia SRo konala petičná akcia, jej organizátorom sa podarilo zozbierať vyše dvadsaťtisíc podpisov, no nepresadili návrat do pôvodného stavu.

K protestujúcim sme sa pridali aj my vo výbore Regionálnej organizácie SSN v Prešove. Napísali sme list s obavou o osud zamestnancov, zväčša členov SSN, ale aj o celkové mediálne prostredie v treťom najpočetnejšom meste na Slovensku – adresovali sme ho prezidentovi, predsedovi parlamentu, premiérovi a predsedovi príslušného výboru Národnej rady SR. Mňa ako predsedu RO prijal akurát predseda parlamentného výboru Ferdinand Devínsky, ale nedával nádej na zmenu rozhodnutia.

Tak sa aj stalo. Prehrali sme tento zápas. Ľudia, ktorí pracovali na rozličných postoch

v Prešove, a bolo ich, ak sa nemýlim, 35, dostali ponuku prejsť do Košíc alebo jednoducho zbrať sa a ísť o dom ďalej. Nemusíte hádať, ktorá možnosť prevládla. Demontáž techniky na režijnom pracovisku a v nahrávacom štúdiu č. 1, vybavenom modernými prístrojmi, sa skončila v júni 2003. V tom mesiaci presťahovali do Košíc aj celú fonotéku prešovského rozhlasového štúdia, budovanú hneď krátko po druhej svetovej vojne.

Budovu sa dlho nedarilo predáť (spočiatku za 35 miliónov Sk), od septembra 2003 bola úplne uzavretá, až Rezníkova nástupkyňa Miloslava Zemková našla po viacnásobnej verejnej súťaži kupcu v osobe svojho exmanžela – vtedajšieho (i dnešného) primátora mesta Prešov Pavla Hagyarího. Ten sa k vlastníctvu nehnuteľnosti priznal na tlačovej besede v Prešove 30. januára 2007 v odpovedi na moju otázku ako spravodajcu TASR v Prešove, že „je jedným zo spoločníkov firmy, ktorá kúpila vo verejnej súťaži budovu Slovenského rozhlasu v Prešove“. Kupcom bola firma Direct Investments, s. r. o. Podľa obchodného registra sídlila v Bratislave a bola doň zapísaná 16. augusta 2006. Spoločníkmi boli ďalší traja muži. Kúpna zmluva na nehnuteľnosť bola uzavretá v novembri 2006 a „vklad nového vlastníka do katastra bol vykonaný v januári 2007“, tak znela odpoveď vedenia SRo k podrobnostiam. Ani ono, ani Hagyarí nespresnili, za akých podmienok a za akú sumu objekt získali. Pavol Bogdan, jeden z bývalých redaktorov HR NEV a člen vedenia, mi

Takto vyzerala bývalá budova SRo v Prešove na sklonku mája 2013

vtedy povedal, že účtovná hodnota budovy pri jej dočasnom uzatvorení bola 5 miliónov slovenských korún. Podľa jeho informácií nový kupec ju získal za 15 miliónov korún.

Primátor Prešova vtedy informoval, že po obnove priestorov „za pár rokov“ by mal byť v nich hotel. Lenže: píše sa rok 2013 a z fotografie je zjavné, že k fungujúcemu hotelu má táto stavba ďaleko. Nielen to, stavenisko je obkolesené polorozpadnutým plotom, chýbajú akékoľvek informácie o stavbe a po Prešove sa rozpráva, že P. Hagyarí už nie je vlastníkom budovy. Smutno-trpkou skončil novodobý desaťročný príbeh rozhlasového objektu v Prešove. A najmä ľudí, ktorí v ňom pracovali.

text a foto **Jozef Jurčíšin**

Juraj Charvát
20. 6. 1922
6. 5. 2013

Viem vydať len malé svedectvo o živote Juraja Charváta. Pracovali sme spolu v novinách necelých 15 rokov, čo pre mňa sú dve tretiny mojej práce v novinách, pre Juraja len kúsok jeho dlhého a bohatého života.

Spoznal som ho až ako zástupcu šéfredaktora v *Práci*, kde on začínal ako pražský korešpondent. Pamätám sa, ako bojoval proti bezduchým správičkám o plnení plánov a dožadoval sa spravodajstva zo skutočného života. Mal svoju predstavu o činnosti okresných spravodajcov, ktorí by sa mali už po ceste do zamestnania, v autobusoch a vo vlakoch dozvedať o novinkách vo svojich okresoch a referovať o nich v *Práci*.

Tým vyvolával veľkú nevôľu medzi redaktormi, ktorí sa nikdy nedostali za nudné formálnosti, ktoré vydávali za socialistické novi-

nárstvo a poza chrbát rozprávali o Jurajovi, že by chcel z *Práce* urobiť bulvárne noviny. Aj v kádrovom posudku sa písalo, že má buržoázne maniere, nosí klobúk, rukavice a dáždnik, ba dokonca jazdí na koni.

V r. 1968 sa stal šéfredaktorom výstrižkového dvojtyždenníka *Výber*. Tam konečne získal možnosť uplatniť svoje znalosti novinovedy. Už vzhľad prekvapil, časopis bez obálky na lacnom novinovom papieri poskladanom do formátu A4. Ale premyslený do poslednej bodky, prehľadný, rozdelený do rubrik, s bohatou titulatúrou a keďže bol rok 1968, bol plný drám a ozajstného novinárstva.

Lenže potom prišiel august, okupácia, cenzúra a my sme mali na strihanie čoraz menej novinových článkov. Potom nastali chvíle previerok a prepustili ho. Juraj to zbral vzpriamený, odhodlaný niesť dôsledky svojho presvedčenia, ktoré si jednoducho nedal vziať. Vyhodil ho aj z fakulty žurnalistiky, kde prednášal novinovedu, lebo vraj slovo socialistický, socialistická žurnalistika, zámerne nahradzoval oportunistickým moderný, moderná žurnalistika.

Vylúčili ho z novinárskeho zväzu, ktorému bol podpredsedom.

Juraja vyhodili a nechali pracovať pod prísny dozorom vo veľkej projekčnej kancelárii. Spočiatku sa smial, ako sa boja dať mu prácu, takže má čas čítať si v robote Angeliku.

Po novembrovej revolúcii sa Juraj vrátil na fakultu, no po čase musel odísť, opäť doslova vyhodený. Akoby sa začala nová normalizácia... Ale on bol stále ten istý, vysoký, rovný, s priamym pohľadom.

Písal do *Mostov*, *Listov*, posielal mi ako priateľovi svoje články na prečítanie, občas sme sa stretli. Naposledy som mu zavolať počas nastupujúcej jari. Ešte stále mrzlo a snežilo. Keď som mu na rozlúčku povedal, že za ním prídem, aby sme spolu zašli na kávu, súhlasil. Áno, ale keď zide sneh, aby sa nepošmykol...

Sneh zišiel, ale skôr, ako som zavolať, Juraj zomrel. Pokojne v spánku, v kresle, v ktorom čítaval. Zažil veľa príkorie, aspoň na záver bol k nemu osud milosrdný.

Češť Tvojej pamiatke, Juraj.

Pavel Dvořák

Pomôžte tvoriť program SSN

Viete si predstaviť, že by novinári svojim činom spôsobili zlomový bod v dejinách tejto krajiny?

Pred 50 rokmi to dokázali na I. zjazde vtedajšieho Zväzu slovenských novinárov. Legendy slovenského novinárstva Miroslav Hysko, Gavril Gryzlov, Roman Kaliský a ďalší sa na ňom vzbúрили proti politickej moci, proti neslobode tlače – bol to jeden zo slovenských signálov Pražskej jari 1968.

V deväťdesiatych rokoch minulého storočia Slovenský syndikát novinárov spolu s redakciami viacerých novín zmobilizoval verejnosť v boji proti neprimeranému DPH uvalenému na printové médiá. Dnes sa syndikát zaoberá takmer výhradne samým sebou, problémami hospodárenia a vnútorného života organizácie. Zmeňme to! Netreba zakaždým ísť do ulíc, ale naša organizácia by mala oslovovať verejnosť, ktorú kvári nemálo problémov. Mala by prispieť k obnove dôstojnosti novinárskeho stavu, k jeho aktivite i ochrane.

Pripravujeme programový dokument snemu Slovenského syndikátu novinárov, ktorý sa zídze v novembri 2013. Ako má vyzeráť syndikát, na čo sa má sústrediť, čo má robiť, aby bol prítiažlivý pre širokú novinársku obec? Pošlite nám do konca júna na e-mailovú adresu: sekretariat@ssn.sk svoje podnety, nápady a návrhy, ktoré pomôžu vytvoriť program SSN.

Programová komisia Predstavenstva SSN

Po dvojstrane venovanej novým stanovám syndikátu v minulom čísle Fórumu, pokračujeme v prednesnovej diskusii príspevkami o programe SSN na budúce roky. Nižšie uvedené materiály reprezentujú osobné stanoviská autora/ky a nemusia byť v súlade s názorom redakcie. editor

Existencii syndikátu prinavrátiť zmysel

Naša organizácia sa ocitla v situácii, že sa budeme musieť rozhodnúť, ako budeme ďalej profilovať jej činnosť. Príčiny tohto stavu sú vonkajšie, ktoré nemôžeme ovplyvniť a vnútorné, ktoré máme vo svojich rukách. Hlavnou vonkajšou príčinou je, že sa podstatne menia podmienky mediálneho prostredia, v ktorom naši členovia, najčastejšie ako zamestnanci, pôsobia.

Na našom mediálnom trhu prišlo nielen k podstatnému zredukovaniu vydávaných titulov denníkov a magazínov, ale aj ku koncentrácii ich vlastníctva do niekoľkých vydavateľských domov. Všetci dobre vieme, čo to v praxi znamená. Ďalej prišlo k technologickej revolúcii. V dobe, keď SSN začínal, tak internet bol pre novinárske prostredie a svet médií terra incognita. Dnes nielenže zmenil, a to podstatne, charakter práce samotných novinárov, redakcií, ale mení aj hierarchiu potrieb divákov a čitateľov, mení rozloženie síl v mediálnom svete. Dennú tlač už vlastne porazil a marginalizoval, ako kedysi TV porazila rozhlas a je už len otázkou času, kedy bude aj klasická televízna žurnalistika a televízia ako taká anachronizmom. Ako ukazujú výskumy, pre mladú generáciu to už platí v plnom rozsahu. Za záujmom konzumentov sa presúva aj inzercia.

Koniec starých rituálov

Ako tieto javy súvisia s našou činnosťou? V prvom rade, sa bude musieť nanovo premyslieť a reorganizovať pôvodný zmysel SSN – akejsi profesijnej a odborovej organizácie, ktorá sa stará o osobné potreby svojich členov v čase ich choroby, straty zamestnania, prekážok v práci a pod. Táto idea nie je vôbec nová – takto fungovali napr. podporné banícke spolky už v stredoveku. Neskôr takto fungovali rôzne podporné profesijné pokladnice. Zo svojich naakumulovaných zdrojov podpo-

rovali členov. V našich podmienkach to znamená, že by sme mali vytvoriť dostatočnú finančnú bázu a z nej používať na tieto ciele iba úroky, resp. časť členských príspevkov.

Na prvý pohľad sa zdá v našej dnešnej situácii táto myšlienka takmer absurdná, lebo posledné roky doslova bojujeme o holé prežitie: zdroje na našu činnosť odovzdávame okamžite plynárom, elektrikárom, vodárom, smetiárom a poisťovniam. Celé naše úsilie doteraz smerovalo k tomu, aby sme zachovali SSN ako organizáciu s veľkým O, teda so všetkým čo k tomu patrí – nehnuteľný majetok (najmä Dom novinárov), aparát okolo toho celého, regionálne kancelárie. S pedantnou dôslednosťou rituálne vykonávame činnosť schôdzovania a snemovania častejšie ako hociktorá politická strana. Keď už na niečo z toho honoru nebolo, tak sa kúsok z majetkovej podstaty predal... A cyklus pokračoval. Bez toho, aby sme sa zamysleli, či nerobíme niečo zle, a že by sme to mali skúsiť inak. Inovatívnejšie a hlavne v duchu doby.

Dnes sme možno v situácii, že je päť minút po dvanástej, ale ešte nie je neskoro si povedať, že prestaneme lipnúť na majetku, ktorého správa nám prerastá cez hlavu a je vlastne nad naše možnosti, prestaneme lipnúť na predstave organizácie, kde na každú činnosť je niekto zamestnaný (tiež je to nad naše možnosti) a povieme si, že SSN môže fungovať v menších priestoroch, s podstatne menšími nákladmi na obsluhu a hlavne s iným zameraním, ako mať honor „pána domáceho“.

Dva piliere budúcnosti

Na ilustráciu: nie je predsa normálne, že z celkovej sumy vybratých členských príspevkov viac ako polovica tejto sumy končí v osobných a režijných nákladoch na správu členskej základne. Keď k tomu prirátate v mi-

nulosti uzavreté zmluvy na akoby nájomné v našich objektoch a rôzne iné zmluvy, súdny človek sa nemôže čudovať, že za posledné roky sme kumulovali stratu niekoľko stotisíc eur. Povedzme si, ako to je: aby sme našim nájomníkom svietili, kúrili a pod., nemáme dnes zdroje na činnosť domácej novinárskej organizácie tak, ako sa od nás očakáva. Teda okrem plnenia spoločensko-politickej funkcie navonok, aj aktívna starostlivosť o vlastných členov.

Už len názov SSN predpokladá že by sme mali aktívne vstupovať do dialógu s majiteľmi médií, štátom a jeho orgánmi a komunikovať s nimi o problémoch našich členov. A sledovať aj situáciu kolegov v zahraničí. Lebo tak ako dosiaľ, ďalej nemôžeme pokračovať. Ak má syndikát plniť svoju primárnu úlohu – ochranu záujmov svojich členov – nemôže viac prejedávať členské príspevky, nemôže ďalej vliecť na nohe ako guľu záťaž stratových objektov. Ešte je čas napraviť omyly minulosti a zbaviť sa neekonomickej záťaže a vytvoriť finančný fond – podstatu budúcej činnosti SSN.

Budúcnosť SSN stojí na dvoch pilieroch. Prvým je systém adresnej právnej a materiálnej podpory členov v presne určených situáciách súvisiacich s výkonom ich povolania. Druhým je to, čo dnes vôbec nerobíme, o čo sme sa ani nepokúšali, a čo by sme mohli robiť. Zapojiť potenciál SSN do aktivít v oblasti mediálneho trhu. Pokúsiť sa priniesť inovatívne projekty z oblasti histórie médií, osobností žurnalistiky, ďalej z oblasti monitorovania médií, aktuálnych mediálnych trendov, presahu médií do etiky a práva. Uchádzať sa o podporu na tieto projekty. To je cesta, ako prinavrátiť zmysel existencii syndikátu.

Tamara Valková

povedená vedením SSN

Peniaze nie sú problém, ani členská základňa

Ak mám napísať niečo o možnej programovej stratégii SSN, treba si najprv povedať, aké sú východiská. A tie sú prapodivné. Vyše šesť rokov, odkedy som činný v (nižších) orgánoch syndikátu, sa prakticky o ničom inom nehovorí, než o tom, že nie sú peniaze. Pritom je zjavné, že ich nikto neukradol, nezmlizli a navyše, celý tento diskurz je absurdný.

Ako môže syndikát plakať, že nemá peniaze, keď ich nechce? Pre dôkazy na toto tvrdenie netreba chodiť ďaleko. Syndikát zamestnáva človeka na členskú agendu (čo v pohode zvládne asistentka), ale nemá nikoho, kto by sledoval výzvy a reagoval na ne. (Len na okraj: regióny to robiť nemôžu, právnu subjektivitu nemajú a navyše my sa v Prešove na nedostatok prostriedkov nestážujeme. Na naše akcie, a je ich dosť, ich zoženieme, len je jasné, že ma vytočí, ak Bratislava pýta „výpalné“ za našu kapustnicu a je jasné, že za to nepošlem ani cent.) Stačil by na to človek na absolventskú prax, navyše, ak by uspel v európskom projekte, vie sám seba cezeň zaplatiť. Koľko má SSN takýchto projektov? Európsky jeden, aj ten nie celkom vydarený a kritizovaný a počet „soft projektov“ sa blíži k nule. Neriešime peniaze, či už cez výzvy, alebo cez možnosť administrovania internetových tantiém (čo bude onedlho aktuálne a tretinový výpadok príjmov z LITA nám nechýba?). Je to úplne

v poriadku, nemusíme to riešiť, ale potom neplačme, že nemáme peniaze.

Druhá otázka: ako môže syndikát plakať, že klesá členská základňa, keď ju nechce? Po dôkazy znovu netreba chodiť ďaleko. Predstavte si, že sa chcete prihlásiť: okrem administratívnej tortúry a zaplattenia členského (čo je v poriadku), musíte zaplatiť aj 15 eur výpalné za kartičku, ktorú nazývame preukaz. Odhladiť od faktu, že nie sú štandardizované preukazy a práve syndikátna legitimácia až také výhody neponúka, brať za nič 15 eur? Všetky rozumné pokusy o amnestiu neplatíčov (toto slovo sa tu nehodí) stroskotali. Takisto bazírovanie na byrokratických zbytočnostiach nám asi členskú základňu nerozšíri. Koľko aktívnych novinárov v hlavnom meste máme v syndikáte? A aký majú dôvod a motiváciu doň vstúpiť? A koľko ľudí jednoducho nezaplatí známku na ďalší rok, a tým to hasne (a pre nich, ani pre SSN sa tým vlastne nič nezmení?). Otázky, na ktoré je odpoveď jasná už pár rokov, ale tým to končí. Takže neplačme, že nemáme peniaze a členov, keď ich nechceme.

Tolko k tomu. Všetka česť doterajším predsedom, že sa snažili hasiť požiare, ale ostávajú pri hasení ďalej. Keď som hovoril o záchahu do sociálneho fondu na sneme, bol som považovaný za čerta. O pol roka to už bola

samozrejmosť, že sa ním dokonca sanovali príjmy SSN. Ešte je tu budova. Bolo by dobré ju udržať, ale nie som si istý, či sa to podarí.

O programe som zatiaľ nepísal, aj keď mal byť predmetom tohto článku. Ale je potrebné povedať, že peniaze, ani členovia nie sú problém. Skôr treba mať prst „na pulze dňa“, ako vravieval môj predchodca Jožo Jurčišin. A využiť naše prednosti, ktorých je čoraz menej. Tou základnou je renomé v zahraničí. Na ňom sa dá stavať a byť aktívni. Tou druhou sú naši ľudia. Členovia (často i nečlenovia), ktorí sa ešte nevzdali a snažia sa vyvíjať mnohé aktivity v prospech novinárskeho stavu.

Teda zhrnutie. O peniazoch a členoch je hovoriť zbytočné, pokiaľ ich nechceme (čo teda nechceme) a chceme len sanovať súčasný status quo. A rozpisovať sa o právnej pomoci, vzdelávacích podujatiach, spoločenských akciách, legislatívnych aktivitách, edičnej činnosti, spolupráci s inými subjektmi, sociálnej pomoci apod., tiež nemá zmysel. Všetky vlastne fungujú, aj keď ich intenzita je príliš nízka. Takže som vlastne nesplnil to, o čo som bol požiadaný – napísať zopár riadkov o programovej stratégii SSN. Ale cítim to takto.

Michal Frank

predseda RO SSN Prešov

Ak chceme stanoviť programové ciele a priority (víziu, preboha, nie), obzrime sa, čo sme (ne)splnili

Najprv potrebujeme krízový scenár

Neviem, či je vôbec správne, aby každé tri roky (boli aj dvojročné funkčné obdobia, čiže ešte častejšie) sa nominovaní členovia syndikátu, zväčša funkcionári, zamýšľali v tzv. programových komisiách, čo predložiť na snem, aby delegáti mohli diskutovať a následne schváliť nové programové ciele a stratégiu syndikátu. Občas sa tvorcovia programu zahrali aj na jasnovidcov a stanovili vízie na dlhšie obdobie (takúto víziu do roku 2016 schválil snem v roku 2010). V novembri bude zasa snem a ja spolu s ďalšími členmi programovej komisie mám vymýšľať, čo za program by bol najvhodnejší pre našu organizáciu na najbližšie tri roky. Myslím si, že v súčasnej kritickéj finančnej situácii SSN by bolo vhodnejšie iné riešenie: pripraviť krízový plán postupných krokov, aby syndikát neskolaboval.

Treba urobiť akýsi vnútorný audit – zorganizovať vlastnými silami skupinu skúsených ekonomických a koncepcie mysliačov novinárov, ktorí nemusia byť nevyhnutne funkcionári, dokonca ani z radov členov SSN. Máme s tým dobré skúsenosti pri tvorbe Etického kódexu novinára, ktorý už presiahol rámec SSN.

Táto pracovná skupina by premyslela celkovú koncepciu zodpovednej a účinnej novinárskej organizácie aj s jej reálnym financovaním, ktorú by predložila predstavenstvu. A na to nepotrebujeme novembrový snem, ktorý by schválil trojročný syndikátny program, pričom by neboli uhasené súčasné ohniská hrozby finančného kolapsu. Takáto „skupina“, ako to dávnejšie odporúčala predstavenstvu jej sociálna komisia, mala už dávno byť konštituovaná. A výsledok jej práce mal byť už v praxi.

No ale vráťme sa najprv k programovým cieľom snemov v roku 2007 a 2010. Boli splnené? Boli vôbec reálne?

Úlohy z Programu SSN na roky 2007 až 2010

1/ Dokončenie premeny SSN na stavovskú a odborovú organizáciu v plnohodnotnom slova zmysle, vrátane zabezpečenia svojej účasti a pôsobenia priamo pri výkone novinárskeho povolania, resp. „poodstúpenie“ od sprostredkovaných aktivít, najmä vyšších organizačných a regionálnych celkov a súčasť SSN, a rozhodujúcu časť síl venovať vzniku

a činnosti základných, resp. redakčných organizácií SSN, a starostlivosti o členov.

Plnenie: ani v náznakoch

2/ Pokročiť v rokovaniach – podľa úrovni – a zúročiť doteraz získané výhody profesijnej prestíže vo vzťahu k orgánom štátnej správy a samosprávy, zúročiť výhody účasti SSN v rokovaniach, komisiách a radách, a významne kvalitatívne pozdvihnúť koexistenciu s NR SR, ministerstvami, VÚC a samosprávami miest a obcí, a tiež na sprehľadnenie vzťahu vydavateľ – novinár, vrátane príslušnej legislatívy, a na zodpovedajúce legislatívne zakotvenie verejnoprávných médií, sociálneho statusu voľných novinárov, i novinárov vôbec, prípadne ďalších profesijných a sociálno-profesijných otázok.

Plnenie: žiaden výsledok

3/ Kľúčovým cieľom je významne vyššia profesionálna erudícia, v tom aj erudícia ľudská a mravná. Na jeho dosiahnutie (či aspoň priblíženie sa) je nevyhnutná pestrá ponuka vzdelávacích programov, kurzov, stáží a pod., resp. aktivít SSN ako celku i jeho častí.

(pokračovanie na s. 7)

Júnová GLOSA

Klára
Grosmanová

**Vidíme sa?
Počujeme sa?**

„Mami, mami, mami,“ ozývalo sa vytvrdlo pred panelákom, až kým „mami“ nevystřčila hlavu z balkóna. „Hod' mi mikinu, je mi kosa,“ dožadovalo sa šesťročný chlapec. „A vieš, čo je kosa?“ prihovorila som sa mu, kým jeho „mami“ hľadala mikinu vhodnú na hranie. „Jasné, že viem, takmer urazeno mi odpovedal: „kosa to je akože zima“. „A nič iné to neznamená?“ dolujem z neho. „No, znamená to, že sa musíme teplejšie obliecť.“ Umlčala ho mikina, ktorá mu práve padla na hlavu z ôsmeho poschodia.

Neprekáža mi toto detsko-pubertické slovo, dokonca ani ten častý výraz pozitívneho alebo negatívneho údivu – ty, brádo, ty, kokos, ty, kokso; ty, kokšo (ak niekto šušle napríklad ako Ibrahim Maiga). Do úst detí a mládeže – tak do dvadsiatky – to jednoducho patrí. Čudné je len, ak vyššie šesťdesiatročný dedo povie ty, kokso – čo s kokosom, ani koksom, nemá nič spoločné. Lepšie by sa k nemu hodilo z češtiny prevzaté ty, vole...

Na rozdiel od tohto slangu mi vstávajú vlasy dupkom (a mám ich dosť dlhé), ak počujem iné perly „slovenčiny“. Vari sa už ľudia nevedia rozlíčiť normálne slovami ahoj, čau, servus, dovidenia, ale len akousi smiešnou nelogikou? Vidíme sa zajtra, počujeme sa večer, zaznieva zovšadiaľ, lúčia sa tak dokonca občas aj moderátori v rádiách a televíziách, čím sa dopúšťajú až dvojnásobných nezmyslov.

Po prvé: vidíme sa, počujeme je čas prítomný, takže sa nemôže vzťahovať na večer, zajtra. Po druhé: vidíme sa, počujeme sa? Len jednostranne – vidia a počujú iba diváci, naopak to nefunguje. Moderátori nikoho nevidia ani nepočujú, ani v tej chvíli, keď odznie ich nezmyselná rozlúčka, ani večer, ani zajtra, ani o rok... Dosiahnu len to, že ich slová uchvátia ďalších starých aj mladých. Veď to videli v telke, počuli v rádiu!

Zaujímavú informáciu o vplyve hospodárskej krízy na slobodu médií v štátoch EÚ nájdete na www.ifex.org/western_europe/2013/05/28/economic_press_crisis/ (anglicky) Na konkrétnom príklade piatich štátov (Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Španielsko a Grécko) s viacerými štatistickými údajmi a grafmi analyzujú spolupracovníčky Freedom House J. Dunham a Zs. Csáky stúpajúcu tendenciu obmedzovania slobody vyjadrovania v krízových obdobiach.

IFEX 5/6 2013

Pinocchiovia, novinári a študentská dobrá vôľa

Fact-checking je anglický výraz pre súčasť žurnalistickej práce starej ako novinárstvo samo. Doslova to znamená preverovanie faktov, teda princíp, že treba vždy hľadať zdroje tvrdení a zhromaždené informácie ďalej porovnávať, overovať z viacerých zdrojov. Povedali by sme, prirodzená súčasť novinárskej práce, vďaka ktorej si táto profesia vybudovala kedyś svoje dobré meno. Práve preto, že každý poctivý novinár podáva svojmu publiku informáciu, ktorá prešla sitom, môžeme veriť, že sa k nám na stránkach novín, v éteroch rádii a na televíznych obrazovkách dostáva pravdivá a spoľahlivá informácia.

Fact-checking vo svete

Tento termín sa u nás začal používať v spojení s preverovaním dôveryhodnosti vyhlásení politikov v televíznych diskusiách. Formát vznikol v Spojených štátoch amerických pred prezidentskými voľbami v roku 2003. Stránka Factcheck.org má svoj pôvod na akademickej pôde Pennsylvania University. Bola prvá, ktorá prišla s nápadom overiť fakty, ktoré odznejú z úst kandidátov na prezidenta. Ďalší projekt – Politifact.com so svojím *Truth-o-meter* získal v roku 2009 Pulitzerovu cenu. Overili vtedy viac ako 750 politických vyhlásení a „tým pomohli voličovi ľahšie sa orientovať v tom, čo je pravda, čo nie a čo iba politická rétorika“ ako sa vyjadrila rada, ktorá Pulitzerovu cenu udeľuje. Podľa Jacka McElroya, vydavateľa *Knoxville News Sentinel* táto iniciatíva spolu s online databázami sa stala najdôležitejším nástrojom investigatívneho novinárstva v digitálnej dobe.

Vo Francúzsku sa prvý factcheck objavil pred tromi rokmi, keď denník *Libération* spustil Désintox, spočiatku len v internetovej verzii. Rubrika sa neskôr stala neoddeliteľnou súčasťou papierovej verzie denníka. Ešte v roku 2009 denník *Le Monde* spustil Dekóder. Týždenník *Le Nouvel Observateur* má svojich Pinocchiovia, kde overuje pravdivosť výrokov politikov a Účet prosím, kde sa zaoberá hodnotou programu volených kandidátov. Dokonca aj Agence France Presse spustila svoj vlastný dekodér Iži. Politické strany a ich profesionáli na komunikáciu si rozmach tzv. pravdometrov všimli a rozhodli sa nezaostávať. UMP vytvorilo Pozorovateľa klamstiev ľavice, socialisti prebrali od denníka *Libération* názov Désintox. Ako vidno, táto metóda alebo táto novinárska prax zľudovela, stala sa módou a spoločnosť ju aj týmto spôsobom zúročuje. Factcheck sa využíva aj v televíznych reláciách. Ukážkovým prípadom je *Petit Journal* francúzskej televízie Canal+. Moderátor využíva obrázky, výroky politika zostrihané

z viacerých médií. Diváci môžu takto vidieť rozdiely v tvrdeniach politikov. Komický efekt vytvára strih, hlavne keď sa čísla výrazne líšia alebo keď sú na seba šikovne nastrojované protirečenia politikov.

Demagóg u nás

Na Slovensku a v Česku preverovanie vyhlásení politikov v televíznych diskusiách od roku 2010 vykonáva projekt demagog.sk, resp. demagog.cz. Všimli si ho už v politike orientovaní občania i novinári. Je pozoruhodné, že za svetom nezaostávame a projekt sa začal u nás rozvíjať približne v rovnakej dobe ako v okolitých krajinách. Nápad sa podarilo previesť do česko-slovenskej reality dvom slovenským študentom z českej univerzity. Na svojej stránke vysvetľujú vlastnú motiváciu: „V slovenských politických diskusiách zlyhávajú tak politici, ako moderátori. Politici operujú skreslenými informáciami, ktoré sú účelovo vytrhované z pôvodných kontextov, neúplné alebo priamo nepravdivé. Moderátori o tom často nevedia, pretože im chýbajú informácie a nedokážu efektívne, jednoznačne a v krátkom čase oponovať. Cieľom tohto projektu je v istom zmysle doplniť túto chýbajúcu schopnosť moderátorov, ako aj upozorňovať na manipulatívne narábanie s faktami zo strany politikov. Budeme preto sledovať politické diskusie a overovať, nakoľko sú informácie, ktoré v nich odznejú, v súlade s realitou.“ Svoj cieľ projekt napĺňa, výroky, ktoré preveruje každý týždeň tím demagog.sk, sleduje vari bez výnimky každý moderátor politických diskusií. Určite slúži širokej novinárskej obci. Moderátori sa na ňu odvolávajú ako na dôveryhodný zdroj, viac si veria, keď oponujú politikovi z očí do očí. Táto stránka im uľahčuje prácu. Zodpovední verejní činitelia môžu sledovať svoju bilanciu. Na základe archívu diskusií stránky sa zdá, že odkedy sa demagog.sk dostal do povedomia, naši volení zástupcovia si dávajú viac záležať na svojich vyjadreniach a na presnosti údajov, ktorými argumentujú. Frázu *fakt je ten* nahrádzajú obozretnejším slovným spojením *ak sa nemýlim*.

V porovnaní s podobnými projektmi vo Francúzsku či v USA slovenský demagog.sk obstoja veľmi dobre. Kvalita ich preverovania je neodškriepiteľná. Jej základom je dobre premyslená metodológia, ktorú na stránke jasne vysvetľujú. Projekt nevyužívajú len novinári, odvolávajú sa na ňu aj vládni a opoziční politici, čo dokazuje, že vyplňa dieru na trhu webových stránok, ktoré slúžia verejnosti.

Vera Cosculluela

redaktorka politiky v denníku *Nový Čas*

Najprv potrebujeme krízový scenár

(dokončenie zo s. 5)

Plnenie: kurzy (najmä jazykové), semináre. Z fondov EÚ chcel SSN vytvoriť spoločné Slovensko-rakúske mediálne centrum v priestoroch Domu novinárov. „V prípade schválenia získame čiastočne prostriedky na rekonštrukciu Domu novinárov,“ takto bol definovaný projekt, z ktorého „vznikol“ Mediaregion, samozrejme, bez možnosti rekonštrukcie Domu novinárov. Neslávne skončil po dvoch rokoch.

4/ Zásadne treba zmeniť model financovania organizácie na multizdrojový s výrazným podielom výsledkov účasti v grantových a nadačných systémoch, výsledkov vlastnej profesijnej a odbornej činnosti, výnosov z hospodárenia s majetkom SSN, výnosov z členských príspevkov.

Plnenie: každoročný zisk z 2 % z dane pre SSN (zhruba 1 000 eur), občas z grantov pár stoviek eur. Príjem z tlačových podujatí klesá, príspevok LITA skončil v roku 2011, príjem z prenájmov je nízky vzhľadom na to, že prevažnú časť budovy Domu novinárov si prenája Akadémia médií. Podiel členských príspevkov na príjmoch SSN klesá, stále nepredstavuje ich významnejšiu časť.

Nedá sa nevidieť, že aktuálne a jednoznačne strácame členskú základňu – ako zastaviť prepád? **Počet členov SSN za desať rokov postupne klesal z 2 500 na terajších zhruba 1 500.** Úbytok tisíc členov nie je náhodou alarmujúci?

Snem v roku 2010 stanovil ďalšie programové priority:

- vymôcť si od sociálnych partnerov vedenie sociálneho dialógu a kolektívne vyjednávanie
- ďalej sa angažovať v tvorbe legislatívy
- pokračovať v ponuke vzdelávacích služieb
- využiť všetky dostupné prostriedky na zvyšovanie prestíže novinárskej profesie, výraznejšie propagovať SSN v novinárskej obci
- pokračovať v medzinárodnej spolupráci
- významne rozšíriť elektronické formy komunikácie
- utvoriť nový model financovania SSN
- ďalej zabezpečiť sociálny systém SSN.

Z týchto priorít syndikát nesplnil nič. Dokonca niektoré úlohy majú klesajúcu tendenciu (vzdelávacie aktivity). Systém vzdelávania SSN nemôže nahradiť Akadémia médií (AM).

Zrútil sa aj vyše dvadsať rokov bezpečne fungujúci sociálny systém. SSN si totiž „požičal“ z vlastného sociálneho fondu takmer

celú jeho istinu, čiže 73 264,88 eur. Návrat financií je utópia.

Novembrový snem v roku 2010 schválil aj Víziu SSN do roku 2016

Jasnovidci predpokladali, že SSN

- bude najneskôr v rokoch 2010 – 2013 prestížnou stavovskou a odborovou organizáciou s medzinárodne porovnateľnými parametrami
- má rozhodujúci vplyv na tvorbu médií, ich profesijnú a mravnú dimenziu, a tiež na integráciu všetkých novinárskych a im na roveň postavených tvorivých zväzov a asociácií
- združuje rozhodujúcu väčšinu novinárov, z ktorých veľká časť vplyvom vývinu mediálneho sveta pracuje najmä ako voľní novinári, ale pracuje v dôstojných podmienkach, plných rešpektu a poznania skutočností novinárskej profesie, a tiež primeranej odmeny za ňu
- má vytvorenú plnohodnotnú organizáciu od základných, redakčných a iných organizácií, až po ústredný orgán tak, že dokáže flexibilne reagovať nielen na potreby ochrany pri výkone povolania, ale poskytuje plnohodnotný servis novinárom, domácim i zahraničným
- ústredná kancelária SSN je miestom servisu pre novinárov, strediskom podpory a informačného zabezpečenia novinárov domácich i zahraničných, miestom, ktoré významne poskytuje všetky druhy ochrany novinárov, ponúka im formy doplnkového vzdelávania a aktívne rieši alebo aspoň prispieva k riešeniu ich sociálnych a profesijných ťažkostí.

Čo z toho všetkého sme splnili, aby sme mohli stanoviť nadväzne ďalšie programové ciele? Žiadna premena novinárskej organizácie sa neuskutočnila, syndikát nezískal ani väčšiu prestíž. Ani zásadná zmena financovania SSN na multizdrojový sa neuskutočnila. Plnenie trojročných programov i vízie je takmer nulové.

To, v akej zúfalej finančnej situácii je v súčasnosti SSN, má dve príčiny: **Finančne ho vyšťavil Mediaregion**, SSN z neho nemá žiaden ošoh, iba hanbu (Viedeň ho predčasne ukončila k 30. 6. 2012), nedokončené úlohy spred roka sú stále nedokončené a druhá splátka je zatiaľ v rukách slovenských ministerských úradníkov. Že poobracajú každý doklad pred schválením niekoľkokrát, o tom niet pochyb. Očakávať 90-tisíc eur za druhú mediaregionovú splátku je úplne nereálne.

Druhým neúnosným ťahačom peňazí zo SSN je syndikátne „dieťa“ Akadémia médií. Keby jej predstavitelia a štatutári boli vynaložili toľko úsilia na jej vznik v roku

2007, keď už bola schválená akademickým senátom (pozn. editora: akreditačnou komisiou) a chýbalo len potvrdenie vládou, bola by situácia iná ako v roku 2011, keď narychlo začala fungovať.

Prečo má byť snem v novembri 2013 (tri roky po sneme v roku 2010), keď chýbajú peniaze na prežitie syndikátu a čo závažné chce riešiť a vyriešiť? Ak má víziu ako zastaviť aktuálny prepád stále hlbšie, tak áno, ale takáto vízia chýba, tá spred troch rokov je úplne nereálna. Ak by existovala, netreba snem, len ju treba naplňať. Peniaze sa dajú minúť na oveľa užitočnejšie veci. Pre snemy SSN je totiž príznačné, že odznie na nich množstvo spontánnych návrhov bez reálnych podkladov a analýz, z čoho nemôže vzniknúť konkrétne a ucelené riešenie. **V terajšej situácii sa stane snem prehliadkou strategického času a neefektívne vynaložených peňazí. V súčasných ekonomických podmienkach SSN a v súlade s jeho stanovami by sa mal snem uskutočniť až v máji 2014, teda 3 roky po sneme v roku 2011. S týmto argumentom sa P SSN nestotožnilo.**

Ak by už fungoval kritický scenár chodu syndikátu, ale tomu sa aj tak nevyhneme, tak by bolo v máji budúceho roka všetko jasnejšie ako teraz v novembri. Syndikát by sa mal zbaviť transparentným predajom svojho majetku (2 chat v Repišti, hájovne v Harmónii i vlastnej budovy Domu novinárov). Akadémia médií by mala začať fungovať na vlastných nohách, teda v iných priestoroch, nie prakticky zadarmo za syndikátne financie. Do mája by sa zrejme vyjasnilo, koľko peňazí (ne)dostaneme z Mediaregionu, z čoho budeme splácať dvestotísicový úver. **Bolo by jasné, koľko máme financií a postupne by sme mohli naštartovať činnosť SSN. S takýmto programom by sme mali predstúpiť pred delegátov snemu na budúci rok v máji. V novembri to nestihneme, nič nebude jasné vzhľadom na súčasný stav.**

Neznamená to však, že za minulosťou by sme mali urobiť hrubú čiaru, čo si niektorí funkcionári SSN zo srdca želajú. Niektorí musíme zodpovednosť za nesprávne rozhodnutia (projekt Mediaregion, jeho financovanie zo sociálneho fondu, neuznané investície, ale aj „vyveštené“ nadsadené príjmy SSN do roku 2015 na sneme v roku 2010). Za „päťročnicu“ 2011 až 2015 mal syndikát dostať od AM (podľa snemu predloženej Správy o hospodárení) približne 353 935 eur! A zodpovednosť nemá nielen žiaden kolektívny orgán, ale jednotlivci, ktorí podsúvali na schválenie predstavenstvu a snemu nepravdivé a skreslené údaje.

Klára Grosmanová

Blahoželáme jubilantom

- 2. 7. 1938 Dušan Mellner, Žilina
- 4. 7. 1963 Stanislav Manca,
publicista, Bratislava
- 6. 7. 1963 Simonne Jurčová,
publicistka, Trnava
- 6. 7. 1958 Samuel Žiak,
voľný novinár, Silbaš, Srbsko
- 7. 7. 1963 Ján Füle,
Akadémia médií, Bratislava
- 8. 7. 1943 Peter Rounianek, Martin
- 10. 7. 1958 Margita Bíziková,
Knížna revue, Bratislava
- 12. 7. 1958 Martin Kmo, Pravda, Bratislava
- 14. 7. 1948 Soňa Ištvanová-Péterfi, Bratislava
- 15. 7. 1948 Vladimír Lach,
voľný novinár, Žilina
- 15. 7. 1953 Ján Tóth, Ochrana prírody
Slovenska, Bratislava
- 16. 7. 1963 Jozef Malý, voľný novinár, Nitra
- 16. 7. 1933 Mária Solanová, Bratislava
- 17. 7. 1943 Ľudovít Košálko, Martin
- 24. 7. 1948 Helena Králiková, Partizánske
- 24. 7. 1963 Marta Kučerová,
publicistka, Bratislava
- 25. 7. 1948 Gabriela Bömchesová,
Banská Bystrica
- 26. 7. 1933 Zdenka Bernátová, Bratislava
- 28. 7. 1923 Milada Lichnerová, Bratislava
- 29. 7. 1963 Elena Fabová, DTV, Bratislava
- 31. 7. 1963 Miroslav Bukov,
voľný novinár, Bratislava

Opustili naše rady

- 6. 5. 2013 Juraj Charvát (90 r.)
- 7. 5. 2013 Mária Strnadová (91 r.)
- 9. 6. 2013 Eva Laucká (83 r.)

Prispeli na Sociálny fond SSN

Rudolfa Vallová 5 €
Judita Šimkovičová 5 €

Finančné dary, príspevky členov SSN na Sociálny fond SSN, použijeme v súlade so Štatútom Sociálneho fondu výlučne na finančnú výpomoc členom SSN v núdzi. Naši členovia prispeli v tomto kalendárnom roku (do 31. mája 2013) sumou 909 €.

Klára Grosmannová
predsedníčka Sociálnej komisie P SSN

Stretneme sa v Levoči!

Klub firemných a regionálnych médií pri SSN v Bratislave Vás pozýva na 40. celoslovenské stretnutie, ktoré sa uskutoční **20.–22. júna 2013 v Levoči**. Ubytovanie je zabezpečené v hoteli Arkáda v centre mesta.

Záväzne sa môžete prihlásiť na e-mailovej adrese: slovenskabrana@sbpress.sk, tel./fax: 036/638 2086. Účastnícky poplatok pre členov SSN (treba sa preukázať platným preukazom) je 30 €, pre nečlenov 40 €.

Nezabudnite si so sebou priniesť svoje noviny a plný batoh dobrej nálady. S prihláškami neotálejte! Zúčastniť sa môže len obmedzený počet záujemcov.

V programe je o. i. návšteva Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu, prijatie u primátora Levoče Miroslava Vilkovského, prehliadka Spišského hradu (v prípade nepriaznivého počasia návšteva SNM – Spišského múzea, renesančnej radnice, súkromnej dielne na výrobu ručne robených sviečok spojená s predajom) a na slávnostnom večere v hoteli Arkáda vyhlásenie víťazov súťaže Novinár/Novinárka roka 2013.

Bližšie informácie na tel. č. 036/638 2087, 0905 241 329.

Monika Nemčeková
predsedníčka klubu

Slovenský syndikát novinárov ponúka na predaj dve rekreačné chaty

Oba objekty sú postavené v zástavbe rekreačných chát a rodinných domov v obci Repište v okrese Žiar nad Hronom.

Dolná chata č. 172 stojí na svahovitom pozemku. Má dve nadzemné podlažia. Služi na ubytovanie pre 7 osôb v 3 zariadených izbách s televízorom a rozhlasovým prijímačom. K dispozícii je obývačka s krbom, kuchyňa, dve kúpeľne so sprchou (jedna s WC) a samostatné WC. Parkovanie pred chatou (2-3 autá). Výmera pozemku: 735 m². Hodnota (podľa znaleckého posudku): 37 000 eur. Cena dohodou.

Chata Fórum č. 175 slúži na ubytovanie pre 9 osôb v 5 zariadených izbách. K dispozícii je kuchyňa a obývačka, sprcha a dve toalety. Parkovanie pred chatou (2-3 autá). Výmera pozemku: 398 m². Hodnota (podľa znaleckého posudku): 46 000 eur. Cena dohodou.

Ďalšie informácie: ssn@sekretariat.sk, tel. 02 5443 5071 (Andrea Stoláriková)